

نکات شکل	شکل	ردیف																				
<p>۱- در طول شبانه‌روز، حدوداً از ساعت ۴ تا ۶ صبح با افزایش فعالیت‌های انسانی، غلظت آلاینده‌ها افزایش یافته و در دیگر ساعات شبانه‌روز، کاهش می‌یابد. (اما صفر نمی‌شوند).</p> <p>۲- در حدود ساعت ۵ صبح، با تولید گاز NO در موتور خودروها، غلظت آن افزایش یافته و در ساعت ۷ صبح به بیش‌ترین مقدار خود می‌رسد.</p> <p>۳- به تدریج با انجام واکنش میان گازهای NO و O_۲، غلظت NO کاهش یافته و غلظت NO_۲ زیاد می‌شود. در حدود ساعت ۹ صبح، غلظت NO_۲ به بیش‌ترین مقدار خود می‌رسد. (در حدود ساعت ۹ صبح، به دلیل وجود مقدار زیادی از NO_۲، آسمان قهوه‌ای رنگ است.)</p> $2NO(g) + O_2(g) \rightarrow 2NO_2(g)$ <p>۴- در روزهای آفتابی، حدود ساعت ۸ تا ۱۰ صبح در حضور نور خورشید، گازهای NO_۲ و O_۳ با یک‌دیگر واکنش داده و مطابق واکنش زیر غلظت O_۳ افزایش یافته (حدود ۱۰ صبح بیش‌ترین مقدار خود را دارد) و غلظت NO_۲ کاهش می‌یابد.</p> $NO_2(g) + O_2(g) \rightarrow NO(g) + O_3(g)$ <p>۵- مقایسه بیش‌ترین مقدار هر یک از آلاینده‌ها در شبانه‌روز، به‌صورت NO < O_۳ < NO_۲ است.</p>		۱																				
<p>۱- جدول روبه‌رو برخی داده‌ها برای واکنش میان گازهای هیدروژن و اکسیژن را در شرایط گوناگون نشان می‌دهد. در رابطه با جدول نکات زیر وجود دارد.</p> <p>الف) واکنش میان گازهای H_۲ و O_۲ به شدت گرماده است، اما به دلیل انرژی فعال‌سازی زیاد آن، این واکنش در دما و فشار اتاق بدون حضور کاتالیزگر یا ایجاد جرقه انجام نمی‌شود.</p> <p>الف) برای تامین انرژی فعال سازی این واکنش، می‌توان از شعله یا جرقه استفاده کرد که در این صورت واکنش به‌صورت انفجاری انجام می‌شود.</p> <p>ب) هم‌چنین برای انجام این واکنش، می‌توان از کاتالیزگر مناسب نیز استفاده کرد. پودر روی (Zn) یا توری پلاتین (Pt) دو کاتالیزگر مناسب برای این واکنش هستند.</p> <p>۲- در حضور پودر روی، واکنش سریع و در حضور توری پلاتین واکنش به‌صورت انفجاری انجام می‌شود. (پلاتین کاتالیزگر مناسب‌تری نسبت به روی برای این واکنش است.)</p> <p>۳- اگر نمودار (۱) در شکل روبه‌رو را بتوان به واکنش در دمای اتاق نسبت داد، نمودارهای ۲ و ۳ را به ترتیب می‌توان به واکنش در حضور روی و پلاتین نسبت داد. (ایجاد جرقه اگر چه باعث انجام واکنش به‌صورت انفجاری می‌شود اما E_a را تغییر نداده و بنابراین فقط می‌توان نمودار (۱) را به آن نسبت داد.)</p> <p>۴- در همه حالت‌های انجام واکنش میان گازهای H_۲ و O_۲، آنتالپی واکنش مقدار ثابتی است زیرا آنتالپی کمیتی ترمودینامیکی بوده و با تغییر واکنش، ثابت می‌ماند.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>شرایط آزمایش</th> <th>دما (°C)</th> <th>سرعت واکنش</th> <th>آنتالپی واکنش (kJ)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>بدون حضور کاتالیزگر</td> <td>۲۵</td> <td>ناچیز</td> <td>-۵۷۲</td> </tr> <tr> <td>ایجاد جرقه در مخلوط</td> <td>۲۵</td> <td>انفجاری</td> <td>-۵۷۲</td> </tr> <tr> <td>در حضور پودر روی</td> <td>۲۵</td> <td>سریع</td> <td>-۵۷۲</td> </tr> <tr> <td>در حضور توری پلاتینی</td> <td>۲۵</td> <td>انفجاری</td> <td>-۵۷۲</td> </tr> </tbody> </table>	شرایط آزمایش	دما (°C)	سرعت واکنش	آنتالپی واکنش (kJ)	بدون حضور کاتالیزگر	۲۵	ناچیز	-۵۷۲	ایجاد جرقه در مخلوط	۲۵	انفجاری	-۵۷۲	در حضور پودر روی	۲۵	سریع	-۵۷۲	در حضور توری پلاتینی	۲۵	انفجاری	-۵۷۲	۲
شرایط آزمایش	دما (°C)	سرعت واکنش	آنتالپی واکنش (kJ)																			
بدون حضور کاتالیزگر	۲۵	ناچیز	-۵۷۲																			
ایجاد جرقه در مخلوط	۲۵	انفجاری	-۵۷۲																			
در حضور پودر روی	۲۵	سریع	-۵۷۲																			
در حضور توری پلاتینی	۲۵	انفجاری	-۵۷۲																			

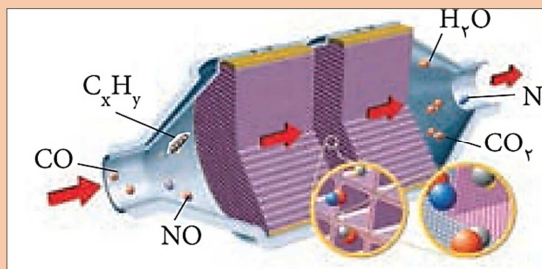
بررسی نکات شکل‌های کتاب درسی

۱- مبدل‌های کاتالیستی توری‌هایی از جنس سرامیک هستند که سطح آن‌ها با فلزهای رودیم (Rh)، پالادیم (Pd) و پلاتین (Pt) پوشیده شده است.

۲- امروزه برای افزایش بازدهی در برخی مبدل‌ها، گاهی سرامیک را به صورت دانه (مش)‌های ریز درمی‌آورند و کاتالیزرها را روی سطح آن‌ها به صورت توده‌هایی به قطر ۲ تا ۱۰ نانومتر می‌نشانند.

۳- در مبدل‌های کاتالیستی، از یک طرف آلاینده‌های CO، C_xH_y و NO وارد شده و پس از عبور از مبدل کاتالیستی، از طرف دیگر گازهای بی‌ضرر یا کم‌ضررتر CO_۲، H_۲O، O_۲ و N_۲ خارج می‌شوند.

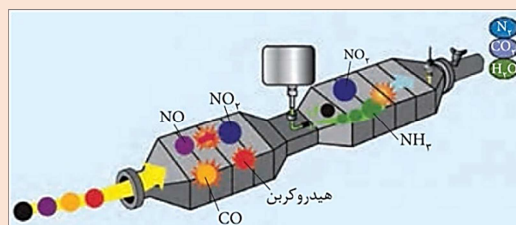
۴- به دلیل کارایی پایین مبدل‌های کاتالیستی در دمای پایین، در هنگام روشن و گرم شدن خودروها (به ویژه در روزهای سرد زمستانی)، گازهای CO، C_xH_y و NO به مقدار بیش‌تری از آگروز خارج می‌شوند.

۳

۱- با استفاده از مبدل‌های کاتالیستی خودروهای بنزینی نمی‌توان گازهای NO و NO_۲ خروجی از خودروهای دیزلی را به گاز نیتروژن تبدیل کرد. بنابراین باید از مبدل‌های مخصوصی برای خودروهای دیزلی استفاده کرد. در این مبدل‌ها با ورود آمونیاک و انجام واکنش زیر، گازهای NO و NO_۲ به N_۲ تبدیل شده و تا حدود زیادی از ورود گازهای مضر NO و NO_۲ به هواکرة جلوگیری می‌شود.

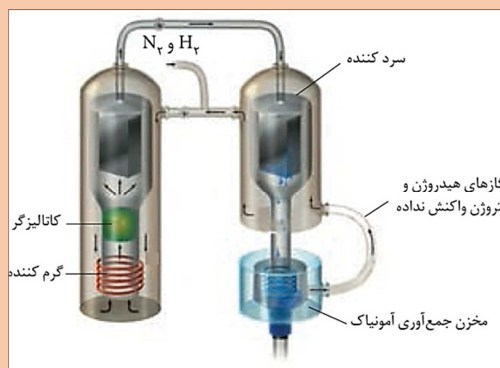
۲- در مبدل‌های کاتالیستی خودروهای دیزلی برخلاف مبدل‌های خودروهای بنزینی دو محفظه داریم. در محفظه اول سوختن CO و C_xH_y رخ داده اما در محفظه دوم واکنش گازهای NO و NO_۲ با NH_۳ صورت می‌گیرد.

۴

۱- شکل روبه‌رو شمایی از فناوری تولید آمونیاک به روش هابر را نشان می‌دهد. به دنبال آمونیاک به این روش شرایط تولید کودهای شیمیایی و افزایش فرآورده‌های کشاورزی فراهم شد.

۲- در این دستگاه، گازهای N_۲ و H_۲ به‌طور پیوسته از بالای دستگاه وارد شد و پس از گرم شدن تا دمای ۴۵۰°C، از روی کاتالیزگر آهن عبور داده شده و در محفظه‌ای تحت فشار ۲۰۰ atm با هم واکنش می‌دهند. (تا تولید ۲۸٪ مولی حجمی) گاز آمونیاک) سپس مخلوط تعادلی وارد محفظه سرد کننده شده و دما تا ۴۰°C- کاهش می‌یابد تا آمونیاک مایع از مخلوط جدا شود.

۵